

Dosarul nr.3ra-380/22
2-19104470-01-3ra-11042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: M.Gandrabur)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: Gr. Dașchevici, V.Negru, A.Bostan)

DECIZIE

21 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Nina Vascan
Aliona Miron

examinând recursul depus de Societatea pe Acțiuni „Semnal”,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea în contestare depusă de Societatea pe Acțiuni „Semnal” împotriva Primăriei mun. Chișinău și a Direcției General Locativ-Comunală și Amenajare, terț Oxana Cărăuș-Plăcintă cu privire la contestarea actului administrativ,

conexată cu cauza de contencios administrativ intentată de Oxana Cărăuș-Plăcintă împotriva Primăriei mun. Chișinău și a Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare, terți Societatea pe Acțiuni „Semnal”, Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/610, Olga Șenseuțcaia cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 9 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

constată:

La data de 10 august 2016 SA „Semnal” reprezentată de avocatul Nicolae Leșan a înaintat la Judecătoria Centru, mun. Chișinău acțiune împotriva Primăriei mun. Chișinău și a Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare, intervenient accesoriu Oxana Cărăuș-Plăcintă cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acestei acțiuni SA „Semnal” a invocat că este gestionarul bunului imobil situat în mun. xxxx, str. xxxx, fapt confirmat prin Adeverința de privatizare nr. 572/03 din 10 ianuarie 1998.

A comunicat că la data de 8 iunie 2016 Primăria mun. Chișinău a emis dispoziția nr. 623-d „Cu privire la eliberarea ordinului de repartiție pentru apartamentul nr. xxxx din str. xxxx dnei Oxana Cărăuș-Plăcintă”.

Ulterior, Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare a eliberat ordinul de repartiție dnei Oxana Cărăuș-Plăcintă pentru odaia nr. 139 din imobilul situat în mun. xxxx, str. xxxx.

Având în vedere prevederile art. 53 din Constituția Republicii Moldova și art. 14 din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, reclamanta a considerat că dispoziția nr. 623-d din 8 iunie 2016 și ordinul de repartitie sunt ilegale și încalcă grav dreptul societății și a locatarilor căminului situat în mun. xxxx, str. xxxx, precum și vine în contradicție cu alte prevederi constituționale și legale aplicabile, motiv pentru care a solicitat anularea acestora și protejarea drepturilor legitime ale SA „Semnal”.

Reieșind din gravele încălcări admise la emiterea dispoziției nr. 623-d din 8 iunie 2016, precum și a ordinului de repartitie, a solicitat pârâtului prin cererea prealabilă, revocarea acestora, pornind de la caracterul nul pe care îl comportă, dat fiind adoptarea unui act administrativ de către o autoritate lipsită de competență, precum și cu încălcarea procedurii stabilite, circumstanțe care au atras lezarea drepturilor și intereselor SA „Semnal”.

A remarcat că cererea prealabilă din 24 iunie 2016 nu a fost examinată, astfel încât SA „Semnal” întru apărarea drepturilor și intereselor garantate de lege a depus prezenta acțiune. Or, SA „Semnal” deține dreptul de gestiune și administrare economică a bunului imobil din mun. xxxx, str. xxxx.

Așadar, doar SA „Semnal” este în drept conform legii să elibereze acte cum ar fi ordin de repartitie persoanelor fizice salariații societății SA „Semnal”.

Reclamanta a precizat că a eliberat la toți salariații săi actele necesare privatizării cum ar fi: ordin de repartitie a spațiului locativ, fișa de locuință, tabel nominal pe încăperile din imobilul din mun. xxxx, str. xxxx, precum și a întocmit lista cu numerotația odăilor.

La rândul său, Primăria mun. Chișinău, Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare nu deține nici un drept legal de a elibera acte salariaților SA „Semnal”. Mai mult ca atât, actele administrative în baza cărora autoritatea publică pârâtă a invocat că ar deține careva drepturi asupra bunului imobil situat în mun. xxxx, str. xxxx nu produc efecte juridice, acestea fiind contestate în instanța de judecată, precum și suspendate efectele lor.

Astfel, la data de 11 noiembrie 2002 a fost emisă Hotărârea de Guvern nr. 1440 „Cu privire la transmiterea căminului amplasat pe str. xxxx mun. xxxx”, iar la 4 decembrie 2003 Curtea Supremă de Justiție a emis decizia prin care s-a dispus anularea Hotărârii de Guvern nr. 1440 din 11 noiembrie 2002.

A menționat că la data de 18 august 2015 Judecătoria sectorului Centru a emis încheierea nr. 3-1312/15 care produce efecte juridice până în prezent, prin care s-a dispus, suspendarea deciziei nr. 3/25-3 din 19 mai 2015 a Consiliului mun. Chișinău prin care s-a decis transmiterea în proprietatea mun. Chișinău și în gestiunea economică a Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare a imobilului situat pe str. xxxx și s-a aplicat sechestru în privința bunului imobil nominalizat.

Reclamanta a mai relatat că la data de 21 aprilie 2016 Consiliul mun. Chișinău a emis ilegal decizia nr. 1/42 cu privire la primirea în proprietatea Consiliului mun. Chișinău și în gestiune economică a Direcției Generale Locativ-Comunale și Amenajare a bunului imobil situat în mun. xxxx, str. xxxx, iar la data de 15 iunie 2016 Judecătoria Chișinău a emis încheierea nr. 3-896/2016 prin care a dispus, suspendarea executării deciziei nr. 1/42 din 21 aprilie 2016 emisă de Consiliul mun.

Chişinău, fiind aplicat sechestru asupra bunului imobil cu nr. xxxx din mun. xxxx, str. xxxx.

Astfel actul administrativ inițial – decizia nr. 3/25-3 din 19 mai 2015 era suspendată la momentul emiterii deciziei nr. 1/42 din 21 aprilie 2016, fapt ce denotă că Consiliul mun. Chişinău a emis un act ilegal, contrar legislației în vigoare, precum și care a încălcat flagrant actele de dispoziție ale instanței de judecată.

Totodată, a indicat că la 10 iunie 2016, la adresa SA „Semnal” a parvenit răspunsul nr. 13.05/014-1066 din 8 iunie 2016, prin care Cancelaria de Stat a informat că a efectuat controlul legalității deciziei sus menționate și a constatat că decizia nr. 1/42 din 21 aprilie 2016 emisă de Consiliul municipal Chişinău contravine legislației în vigoare, iar ca rezultat la 27 mai 2016, a fost emisă notificarea nr. 1304/01-1009, prin care s-a solicitat abrogarea deciziei nr. 1/42 din 21 aprilie 2016.

A mai notat că o altă circumstanță care demonstrează ilegalitatea actelor administrative este faptul că în procedura executorului judecătoresc Evelina Marianciuc se află documentul executoriu nr. 3ca-458/2003 din 29 decembrie 2003 emis de Curtea de Apel Chişinău, prin care a fost obligat Departamentul Privatizării de a numi o comisie pentru privatizarea fondului locativ din mun. xxxx, str. xxxx cu participarea reprezentanților SA „Semnal”, precum și de a obliga Departamentului Privatizării și Agenția Teritorială de Privatizare în colaborare cu SA „Semnal” să efectueze privatizarea fondului locativ din căminul nr. 3 din str. xxxx, conform legislației în vigoare.

Prin urmare, conform legislației în vigoare, precum și respectând actele de dispoziție definitive și irevocabile, Consiliului municipal Chişinău îi este impusă obligația de a efectua privatizarea fondului locativ din căminul din mun. xxxx, str. xxxx în baza documentelor eliberate de SA „Semnal” în anul 2004.

A afirmat că Primăria municipiului Chişinău avea cunoștință de cauză despre procedura de executare, despre obligația acesteia ca instituție abilitată să efectueze privatizarea fondului locativ împreună cu SA „Semnal” care are dreptul de gestiune economică asupra imobilului individualizat, fapt ignorat de către pârât.

Așadar, emiterea actului administrativ vine în contradicție cu prevederile constituționale și normative care garantează principiile fundamentale de drept, cum este principiul legalității și a statului de drept, ocrotirea persoanei și a drepturilor acesteia ca atribuție primordială a statului.

A solicitat admiterea cererii de chemare în judecată, declararea nulă a dispoziției Primăriei mun. Chişinău nr. 623-d din 8 iunie 2016 „Cu privire la eliberarea ordinului de repartiție pentru apartamentul nr. xxxx din str. xxxx dnei Oxana Cărăuș-Plăcintă” și a ordinului de repartiție nr. 014966 din 16 iunie 2016 eliberat dnei Oxana Cărăuș-Plăcintă.

Și-a întemeiat pretențiile în temeiul dispozițiilor art. 5, 33¹, 85, 166-167, 277-278 CPC, art. 1-3, 14-19 din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Prin încheierea din 8 noiembrie 2016 a Judecătoriei Centru mun. Chişinău, a fost suspendat procesul la acțiunea depusă de SA „Semnal” împotriva Primăriei mun. Chişinău și a Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare, intervenient accesoriu Oxana Cărăuș-Plăcintă cu privire la contestarea actului administrativ, până

la data rămînerii irevocabile a hotărârii în cauza conexă la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Semnal” împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la contestarea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 1/42 din 21 aprilie 2016.

Prin încheierea din 19 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost reluat procesul la acțiunea depusă de SA „Semnal” împotriva Primăriei mun. Chișinău și a Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare, intervenient accesoriu Oxana Cărăuș-Plăcintă cu privire la contestarea actului administrativ.

Între timp, în data de 11 august 2016 Oxana Cărăuș-Plăcintă a înaintat separat la Judecătoria Centru, mun. Chișinău acțiune de contencios administrativ împotriva Primăriei mun. Chișinău și a Direcției Generale Locativ-Comunale și Amenajare cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acestei acțiuni, reclamanta a menționat că, este proprietarul apartamentului nr. xxxx cu nr. cadastral xxxx situat în mun. xxxx, str. xxxx, în baza contractului de vânzare-cumpărare din 6 iulie 2016.

La data de 8 iunie 2016 Primăria mun. Chișinău a emis dispoziția nr. 623-d „Cu privire la eliberarea ordinului de repartiție pentru apartamentul nr. xxxx din str. xxxx mun. xxxx dnei Olga Șeșeuțcaia”.

Ulterior, în data de 16 iunie 2016 Direcția Generală Locativ-Comunală i-a eliberat reclamantei ordinul de repartiție nr. 014966 pentru odaia nr. 139 din bunul imobil situat în mun. xxxx, str. xxxx.

În opinia sa, actele administrative contestate contrare legislației în vigoare, din motivele ce succed.

A menționat că SA „Semnal” a eliberat tuturor locatarilor legali ai căminului din str. xxxx documente ce atestă dreptul de a folosi încăperi precum și dreptul de a privatiza aceste odăi. Astfel, SA „Semnal” i-a eliberat reclamantei ordinul de repartiție nr. 71, tabelul nominal cu locatarii, precum și Extrasul din fișa locuinței pentru odaia nr. 139 etajul 8, din blocul locativ amplasat pe str. xxxx, mun. xxxx, acte care de altfel produc efecte juridice și demonstrează calitatea sa de locatar legal al imobilului în litigiu.

A specificat că dispoziția nr. 623-d din 8 iunie 2016 este ilegală și nu produce efecte juridice, în condițiile în care Primăria mun. Chișinău nu avea nici un drept legal de a emite asemenea acte administrative, fapt ce contravine prevederilor constituționale și legale aplicabile, motiv pentru care a solicitat anularea acestora și protejarea drepturilor legitime ale sale și ale locatarilor legali. Or, autoritatea publică pârâtă nu deține nici un drept legal în a elibera salariaților acte, dreptul revenindu-i SA „Semnal”.

Mai mult decât atât, actele administrative în baza cărora autoritatea publică pârâtă a invocat că ar deține careva drepturi asupra bunului imobil în litigiu nu produc efecte juridice, acestea fiind contestate în instanța de judecată, iar efectele acestora fiind suspendate.

Din considerentul că Primăria mun. Chișinău a emis dispoziția nr. 623-d din 8 iunie 2016, precum și alte dispoziții persoanelor fizice, ilegal, fără a deține careva drepturi în acest sens, Oxana Cărăuș-Plăcintă le-a contestat în ordine prealabilă extrajudiciară, însă prin răspunsul pârâtului cererile prelabile au fost respinse, motiv pentru care a fost depusă prezenta acțiune.

Oxana Cărăuș-Plăcintă a solicitat declararea nulă a dispoziției Primăriei mun. Chișinău nr. 623-d din 8 iunie 2016 „Cu privire la eliberarea ordinului de repartiție pentru apartamentul nr. xxxx din xxxx dnei Oxana Cărăuș-Plăcintă” și a ordinului de repartiție nr. 014966 din 16 iunie 2016 eliberat dnei Oxana Cărăuș-Plăcintă.

În drept acțiunea a fost întemeiată pe prevederile art. 5, 331, 85 alin. (1), 166, 167, 277 și 278 din Codul de procedură civilă și art. 1-3, 14-19 din Legea contenciosului administrativ.

Prin încheierea din 22 decembrie 2016 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău, a fost suspendat procesul la acțiunea depusă de Oxana Cărăuș-Plăcintă împotriva Primăriei mun. Chișinău și a Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare, cu privire la contestarea actului administrativ, până la data rămîinerii irevocabile a hotărârii în cauza conexă la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Semnal” împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la contestarea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 1/42 din 21 aprilie 2016.

Prin încheierea din 3 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost reluat procesul la acțiunea depusă de Oxana Cărăuș-Plăcintă împotriva Primăriei mun. Chișinău și a Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare, cu privire la contestarea actului administrativ.

Ulterior, cauzele abordate supra au fost conexate într-un singur proces judiciar, iar pe parcursul derulării procesului au fost antrenati în calitate de intervenienți accesorii - Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/610 și Olga Șenșeuțcaia.

Prin hotărârea din 16 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea în contestare depusă de SA „Semnal”, precum și acțiunea de contencios administrativ înaintată de Oxana Cărăuș-Plăcintă au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

La data de 2 martie 2021, SA „Semnal”, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la data de 3 iunie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, a fost prezentată motivarea apelului.

Prin decizia din 9 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de SA „Semnal” și a fost menținută hotărârea din 16 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Invocând ilegalitatea acestei decizii, la data de 29 noiembrie 2021, SA „Semnal” a contestat-o cu recurs, care ulterior la data de 17 februarie 2022 a fost completat cu motivare, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii din 16 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a deciziei din 9 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău cu emiterea unei noi decizii, de admitere a acțiunii depuse de SA „Semnal”.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu actele judecătorești recurate, deoarece la emiterea acestora, instanțele de judecată au aplicat eronat normele de drept material.

A menționat că instanțele de judecată inferioare au examinat superficial statutul juridic al bunului imobil litigios.

A evidențiat că un alt element important nereținut de instanțele de judecată a constat în faptul că autoritatea publică pârâtă nu este proprietar și nu deține nici un drept legal asupra bunului imobil litios, ceea ce denotă că actele administrative contestate sunt ilegale.

La fel, recurenta SA „Semnal” a subliniat că autoritatea publică locală la emiterea actelor administrative contestate a omis să inițieze o procedură administrativă.

Totodată, instanțele de judecată la examinarea cauzei nu au analizat, elucidat și nu au determinat situația juridică a actelor administrative care au fost emise anterior și care au stat la bază emiterii actelor administrative ce se solicită a fi anulate în prezentul litiu – dispoziția nr. 623-d din 8 iunie 2016 și a ordinului de repartiție nr. 014966 din 16 iunie 2016.

Din aceste considerente, SA „Semnal” a solicitat admiterea recursului în sensul declarat.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, completul reține prevederile art. 245 din Codul administrativ, potrivit cărora recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la data de 9 noiembrie 2021 (vol.II,f.d.190) și a fost recepționată de către recurenta SA „Semnal” în data de 14 februarie 2022 (vol.II,f.d.217-218).

Astfel, recursul depus la data de 29 noiembrie 2021 (vol.II,f.d.209), cât și motivarea acestuia prezentată la data de 17 februarie 2022 (vol.III,f.d.1) sunt în termen.

Colegiul notează că în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, într-un termen rezonabil a remis participanților la proces copia recursului, creându-le astfel condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procesului în recurs, cât și le-a acordat posibilitatea de a interveni cu concluzii scrise.

Primăria mun. Chișinău, Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare și Olga Șeșeuțcaia fiind notificați privitor la depunerea recursului SA „Semnal”, până la data examinării cauzei, nu au formulat referințe.

Prin referința înaintată de Oxana Cărăuș-Plăcintă la data de 26 iulie 2022, ultima a solicitat admiterea recursului depus de SA „Semnal” în sensul declarat.

La data de 27 iulie 2022, examinând admisibilitatea recursului depus de SA „Semnal” împotriva deciziei din 9 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, completul de admisibilitate specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a dispus examinarea în fond a acestuia, în complet de cinci judecători.

Cu referire la aplicarea în timp a legii procesuale, instanța de recurs reține că prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii

Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Respectiv, procedura de contencios administrativ dedusă judecării în prezenta speță în partea procedurală urmează a fi judecată prin prisma dispozițiilor Codului administrativ, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, iar în partea materială urmează a fi aplicate prevederile legale în vigoare la momentul inițierii procedurii prealabile și a procedurii administrative.

Or, în speță procedura administrativă a fost inițiată în anul 2016 și se referă la o activitate administrativă inițiată până la 1 aprilie 2019, aspect care determină, că la caz se vor aplica dispozițiile legale vechi, care reglementau aceste instituții.

În conformitate cu prevederile art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece argumentele recurente au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a remite cauza la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

În interpretarea art. 244 alin. (2) coroborat cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, rezultă că pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, în corespundere cu art. 22 și art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal administrate, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Iar potrivit art. 194 alin. (1) și (2) din același cod, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept. În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se

examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

După cum denotă actele cauzei, SA „Semnal” și Oxana Cărăuș-Plăcintă înaintând acțiuni separate în judecată împotriva Primăriei municipiului Chișinău și a Direcției generale locativ-comunale și amenajare a Consiliului municipal Chișinău, terți Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/610 și Olga Șenșeuțcaia, au solicitat declararea nulă a dispoziției Primăriei mun. Chișinău nr. 623-d din 8 iunie 2016 „Cu privire la eliberarea ordinului de repartitie pentru apartamentul nr. xxxx din xxxx dnei Oxana Cărăuș-Plăcintă” și a ordinului de repartitie nr. 014966 din 16 iunie 2016 eliberat dnei Oxana Cărăuș-Plăcintă.

Cauzele abordate supra au fost conexe într-un singur proces judiciar

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță având ca obiect contestarea actelor administrative, a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunilor, pe care le-a respins ca fiind neîntemeiate.

La rândul său, soluția instanței de fond a fost menținută de Curtea de Apel Comrat, care în susținerea motivării sale a constatat că actele administrative contestate sunt legale și temei de anulare a acestora nu este.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând materialele dosarului în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că soluția dată de către instanța de apel contravine circumstanțelor cauzei.

Or, o astfel de soluție rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele. Mai mult, concluziile instanței de apel sunt bazate pe o apreciere unilaterală și arbitrară a materialului probator, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

Reieșind din limitele judecării apelului, care presupune că instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță, precum și circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces, instanța de recurs reține că, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului sub toate aspectele, în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

În acest context, Colegiul reține că întru soluționarea corectă a litigiului dedus judecării, instanțele de judecată nu pot fi constrânse, la examinarea litigiului dedus judecării doar prin prisma normelor invocate de către reclamant, ci sunt libere să le analizeze și în raport cu prevederile relevante pentru soluționarea justă a litigiului dedus judecării, importante fiind argumentele aduse în acest sens.

Cu referire la cele expuse, Colegiul reține că pe tot parcursul examinării cauzei în fond, reprezentantul Primarului general al municipiului Chișinău și în apel reprezentantul SA „Semnal” au susținut că prin decizia Consiliului municipal

Chișinău nr. 3/25-3 din 19 mai 2015 a fost acceptată primirea în proprietatea municipiului Chișinău și în gestiunea economică a Direcției generale locativ-comunale și amenajare a Consiliului municipal Chișinău imobilul din str. xxxx mun. xxxx, iar prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 1/42 din 21 aprilie 2016 a fost abrogată decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 3/25-3 din 19 mai 2015 și acceptată repetat transmiterea în proprietatea municipiului Chișinău și în gestiunea economică a Direcției generale locativ comunale și amenajare a Consiliului municipal Chișinău a blocului din str. xxxx mun. xxxx.

Aici, important este de menționat că SA „Semnal” a contestat în instanța de judecată decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 1/42 din 21 aprilie 2016, iar prin încheierile din 8 noiembrie 2016 și din 22 decembrie 2016 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău, a fost suspendat procesul la acțiunea în contestare depusă de SA „Semnal” împotriva Primăriei mun. Chișinău și a Direcției General Locativ-Comunală și Amenajare, terț Oxana Cărăuș-Plăcintă cu privire la contestarea actului administrativ și a acțiunii înaintate de Oxana Cărăuș-Plăcintă împotriva Primăriei mun. Chișinău și a Direcției Generală Locativ-Comunală și Amenajare, terți SA „Semnal”, Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/610, Olga Șenseuțcaia cu privire la contestarea actului administrativ, până la data rămânerii irevocabile a hotărârii în cauza conexă la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Semnal” împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la contestarea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 1/42 din 21 aprilie 2016 (vol.I,f.d.38-40, 115-116).

Cu toate acestea însă, instanța de recurs conchide că deși la materialele cauzei nu a fost prezentată vreo hotărâre judecătorească irevocabilă pe marginea acțiunii depuse de SA „Semnal” împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la contestarea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 1/42 din 21 aprilie 2016, prima instanță prin încheierile din 19 octombrie 2018 și din 3 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a dispus reluarea proceselor sus-enunțate, invocând că au decăzut circumstanțele care au dus la suspendarea procesului (vol.I,f.d.51-52, 151-152).

Colegiul reține că instanța de apel, judecând apelul SA „Semnal”, a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a se expune asupra acestor chestiuni, inclusiv nu s-a expus în nici un fel nici asupra demersului depus la 26 iulie 2021 de către Primarul general al mun. Chișinău, în temeiul art. 261 lit. h) din Codul de procedură civilă, cu privire la suspendarea prezentului proces până la pronunțarea unei noi hotărâri definitive și irevocabile în cauza conexă la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Semnal” împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la contestarea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 1/42 din 21 aprilie 2016 (vol.II,f.d.171-173).

Or, reieșind din prevederile 195 din Codul administrativ, în coroborare cu art. 261 lit. h) din Codul de procedură civilă, la cererea participanților la proces sau din oficiu, instanța judecătorească poate suspenda procesul în cazul în care cauza nu poate fi judecată înainte de soluționarea unei alte cauze conexe.

Pe de altă parte, instanța de recurs va nota că potrivit art. 1 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, în vigoare la acel moment, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a

obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată, orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri.

În același timp, art. 2 din legea menționată prevede că, prin *persoană vătămată într-un drept al său* – se înțelege orice persoană fizică sau juridică care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri.

Așadar, în interpretarea acestei norme legale, este evident că examinarea prezentei cauze, implică, în primul rând, clarificarea situației ce ține anume de existența dreptului vătămat a SA „Semnal” prin adoptarea de către Consiliul municipal Chișinău a dispoziției contestate.

Pe când, instanțele de judecată nu au supus examinării nici într-un mod chestiunea cu privire la existența dreptului vătămat a SA „Semnal” în proces de insolvabilitate în prezenta cauză.

Or, în cadrul examinării cauzei în fond, apel și recurs, reprezentantul SA „Semnal” în proces de insolvabilitate – avocatul Nicolae Leșan a invocat că interesul SA „Semnal” în proces de insolvabilitate în soluționarea prezentului litigiu, constă în protejarea drepturilor și intereselor altor angajați a SA „Semnal”.

Așa fiind, omiterea aspectelor menționate de către instanța de apel, direct indică la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale, aplicabile cazului.

Superficialitatea examinării cauzei de către instanța de apel se atestă și prin faptul că instanțele de judecată ierarhic inferioare au trecut cu vederea și nu au apreciat nici într-un mod scrisorile viceprimarului municipiului Chișinău nr. 04-120/9313 din 13 ianuarie 2015 și nr. 03-119/4151 din 4 iulie 2016, prin care a fost comunicat că blocul locativ din str. xxxx, cu nr. cadastral xxxx și terenul aferent este înregistrat în *proprietatea Republicii Moldova* (vol.,f.d.232,233).

Asta mai cu seamă că și din extrasul din Registrul bunurilor imobile eliberat la 27 octombrie 2016, anexat la materialele dosarului, rezultă că blocul locativ din str. xxxx, cu nr. cadastral xxxx și terenul aferent este înregistrat în *proprietatea Republicii Moldova* (vol.I,f.d.124).

Astfel fiind, reieșind din prevederile pct. 6 și 7.3 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Proprietății Publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 902 din 6 noiembrie 2017, Agenția are misiunea de a asigura realizarea politicii statului în domeniul administrării și deetatizării proprietății publice, prin consolidarea, protecția și valorificarea proprietății publice, inclusiv exercitând, în numele Guvernului, funcțiile de fondator al întreprinderilor de stat și de deținător de acțiuni (părți sociale) în societățile comerciale *cu cota statului în capital social*, în modul stabilit și în limitele competențelor atribuite de cadrul normativ.

Agenția Proprietății Publice realizează funcțiile stabilite de prezentul Regulament inclusiv prin monitorizarea eficienței și a modului de utilizare a proprietății publice.

În acest context, instanța de recurs relevă că, pornind de la obiectul litigiului dedus judecății, examinând cauza în fond, instanțele de judecată ierarhic inferioare urmau să supună examinării și chestiunea cu privire la necesitatea atragerii statului, în persoana Agenției Proprietății Publice, în calitate de terț în prezenta cauză.

Or, conform art. 205 alin. (1) din Codul administrativ, la examinarea acțiunii în contencios administrativ, instanța de judecată poate atrage în proces, din oficiu sau la cerere, persoane ale căror drepturi sunt afectate de litigiul în cauză.

Respectiv, prin prisma caracterului devolutiv al apelului și respectând principiile dreptului administrativ și ale unui proces echitabil, Curții de Apel Chișinău îi revenea o deosebită obligație de a exercita controlul judiciar complet, în fapt și în drept, manifestat prin verificarea corectitudinii soluției pronunțate de prima instanță, precum și să efectueze o nouă judecare în fond a cauzei.

În acest sens, instanța de apel trebuia *ab initio* să determine obiectele materiale ale acțiunii, temeiurile apariției litigiului, să stabilească obiectul probațiunii, precum și cercul de persoane, subiecți ai raportului juridico-public litigios.

În instanța de apel, potrivit art. 194 din Codul administrativ, se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept. Iar, prin prisma art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile Capitolului II din Cartea a treia, dacă din prevederile prezentului Capitol III nu rezultă altceva.

Din sensul normelor citate supra și ținând cont de specificul apelului în contencios administrativ, rezultă că la judecarea cauzei în ordine de apel instanța de apel trebuie să înlăture omisiunile de procedură admise de către prima instanță, printre care și atragerea în proces a terților ale căror drepturi sunt afectate de litigiul în cauză.

Instanța de recurs consideră că neatragerea în proces a tuturor subiecților raportului juridico-public litigios afectează grav echitabilitatea procesului, deoarece nu se garantează egalitatea părților în drepturile procedurale și disponibilitatea în drepturi a participanților la proces, procesul fiind astfel lipsit de contradictorialitate.

Cerința procedurilor de contradictorialitate prevăzute de articolul 6 CEDO implică oportunitatea de a cunoaște și a comenta la proces observațiile făcute sau dovezile prezentate de cealaltă parte litigantă. Contradictorialitatea, în esență, presupune că materialul în cauză sau probele sunt puse la dispoziția ambelor părți (Ruiz Mateos c. Spaniei, 23 iunie 1993).

Din aceste considerente, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel, or, la etapa actuală, eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție decide:

Se admite recursul depus de Societatea pe Acțiuni „Semnal”.

Se casează integral decizia din 9 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la acțiunea în contestare depusă de Societatea pe Acțiuni „Semnal” împotriva Primăriei mun. Chișinău și a Direcției General Locativ-Comunală și Amenajare, terț Oxana Cărăuș-Plăcintă cu privire la contestarea actului administrativ, conexată cu cauza de contencios administrativ intentată de Oxana Cărăuș-Plăcintă împotriva Primăriei mun. Chișinău și a Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare, terți Societatea pe Acțiuni „Semnal”, Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/610, Olga Șenșeuțcaia cu privire la contestarea actului administrativ, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Nina Vascan

Aliona Miron